

«Τὸ Ἀνοιξιὰτικο Ρωμάντζο» τοῦ Μαρτινέθ Σιέρρα, τὸ ὁποῖον ὁ θίασος τῆς κυρίας Κατερίνης Ἀνδρεάδη παίζει με ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία εἰς τὸ θέατρον Ἀλίκης (πλατεῖα Ἁγίου Γεωργίου—Καρύτση) εἶνε μίαισθηματικὴ κωμῶδιὰ ὅσο δὲν παίρνει ἄλλο λεπτὴ, διασκεδαστικὴ, χαριτωμένη. Λόγοι ἀνεξάρτητοι τῆς θελήσεώς μου δὲν μοῦ ἐπέτρεψαν νὰ τὴν ἰδῶ στὴν πρώτη καὶ ἐπῆγα — ἀπὸ καθήκον — νὰ παρακολουθῆσω τὴν παράστασιν τὴν περασμένη Τρίτη, με πολλὴν περιέργειαν. Εἶχα διαβάσει ἐντυπώσεις μερικῶν συναδέλφων καὶ διηρωτώμην πῶς μπορούσε τὸ ἔργον γὰ εἶνε — ὅπως ἔγραφαν — συγχρόνως «ἕνα τίποτε» καὶ «νοστιμώτατο», «χαριτωμένο», «αἰσθηματικὸ», «κομψὸ» με πολὺ καλὸ διάλογο, με ὠραία πλοκὴ καὶ τὰ λοιπά.

Πρέπει νὰ παραδεχθῶμε ὅτι εἶνε ὅπως οὖν δύσκολο νὰ κατανοηθῆ γιατί εἶνε τίποτε ἕνα ἔργο πού ἔχει ὅλα αὐτὰ τὰ προσόντα ἢ τί χρειάζεται ἀκόμη διὰ νὰ εἶνε καλὸ διὰ νὰ εἶνε μάλιστα πολὺ καλὸ, ἐξαιρετικὸ, ἕνα ἔργο, ἐάν αὐτὸ ἔχη τὰ παραπάνω προσόντα. Ἡ περιέργεια λοιπὸν τοῦ ὑπογρά-

φοντος τὸ παρὸν ὁ ὁποῖος πήγαινε στὸ θέατρο διὰ νὰ κατατοπισθῆ προσωπικῶς ἐάν τὸ ἔργον αὐτὸ ἦτο... «τίποτε» ἢ σπουδαῖο δὲν μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῆ ἀδικαιολόγητη. Εἶδα... μίαι σάλλα ἀσφικτικῶς γεμάτη, ἀπὸ κοινὸ δὲ καλλιεργημένο, νὰ παρακολουθῆ τὸ ἔργον με ζωηρότατη ἱκανοποίησι καὶ ἄκουσα στὰ διαλείμματα ἐνθουσιασμοὺς γι' αὐτὸ κα γιὰ τὸν τρόπον τῆς ἀποδόσεώς του ἀπὸ τὸν θίασόν του, πού εἶχα πολὺν, καιρὸν ν' ἀκούσω ἔτσι ὁμόθυμους, πανηγυρικοὺς, αὐθόρμητους καὶ πού τοὺς βρίσκω ἀπόλυτα δικαιολογημένους.

Ὁμολογῶ ὅτι δὲν μπόρεσα οὔτε μίαι στιγμή νὰ καταλάβω γιατί τὸ «Ἀνοιξιὰτικο Ρωμάντζο» ἐχαρακτήρισθῆ ὡς «ἕνα περίφημο... τίποτα». Βέβαια καθ' ἑαυτὴν ἡ φράσις «περίφημο τίποτα» δὲν λέει... τίποτα. Ἐνα τίποτα εἶνε τίποτα καὶ τὸ «τίποτα» δὲν μπορεῖ νὰνε οὔτε περίφημο... οὔτε τίποτα. Ἡ ἔκφρασις λοιπὸν εἶνε αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν, κατὰ λέξιν λαμβανομένη, ἀνόητος. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Εἶνε φανερόν ὅτι ὅσοι ἐχαρακτήρισαν ἔτσι τὸ «Ἀνοιξιὰτικο Ρωμάντζο» θέλησαν νὰ ποῦν ὅτι εἶνε ἔργον «μὴ ἀνωτέρας τέχνης» καὶ ἐδῶ εἶνε τὸ ζήτημα. Διότι ἐπὶ τέλος τί χρειάζεται διὰ νὰ εἶνε «τέχνης» ἕνα ἔργον ἐάν δὲν φθάνη πρὸς τούτο τὸ νὰ εἶνε καλοβαλμένο, με καλὰ διαγραμμένους τοὺς χαρακτήρας, με φυσικὴ τὴν πλοκὴ καὶ σκηνικῶς καλὴ τὴν ὕφή, με κομψὸ διάλογο, με αἰσθημα κλπ. προσόντα τὰ ὁποῖα λίγο πολὺ ὅλοι ὅσοι τὸ ἐχαρακτήρισαν ὡς τίποτε ἠθέλησαν ν' ἀναγνωρίσουν ὅτι ὅλα τὰ ἔχει τὸ «Ἀνοιξιὰτικο Ρωμάντζο»; Αὐτὸ εἶνε τὸ ζήτημα.

Πρέπει δηλαδὴ ἀνυπερθέτως διὰ νὰ εἶνε ἕνα ἔργον θεατρικὸν ἔργον τέχνης, νὰ ἀποστάξῃ ἀπὸ αὐτὸ ἡ ἀνία, νὰ εἶνε φορτωμένο φιλοσοφικότητες ἀνυπόφορες καὶ ἀνυπόφορα τραβηγμένες ἀπὸ τὰ μαλλιά, νὰ ἀναφέρεται σὲ πλάσματα «ἐξαιρέσεως» — γιατί ἐξαιρέσεις τέλος πάντων εἶνε τὰ ἄρρωστα, μισοπάλαβα, ἐκφυλα πλάσματα τῶν ὁποίων αἱ παρακρούσεις ἀποτελοῦν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ θέματα τῶν «ἔργων ἀνωτέρας τέχνης» πολλῶν ἀπὸ τοὺς νέους συγγραφεῖς τοῦ διεθνούς δραματολογίου σήμερον (ὄρα καὶ «τρομεροὺς γονεῖς» τοῦ Κοκτώ, Ἀδάμ κτλ. κλπ.) — ἢ νὰ εἶνε τρεῖς πράξεις με διαλόγους—μονολόγους ἀτελειώτους, ὅπως μερικὰ τοῦ Πιραντέλλο;

Ἐνα ἔργο ἂν ἔχη τὴν ἀπλὴν λιτότητα τῶν πράγματι ἀληθινῶν συλλήψεων, τὴ γερωσύνη τῶν καθαρῶν ἀνθρωπίνων πλασμάτων, τὴ σκηνικὴ οἰκονομία τῶν παλῶν — καὶ σωστότερων — καλουπιῶν, τὸν ἤρεμο καὶ εὐγενικὸ αἰσθηματισμὸ τῶν ἰσορροπημένων πλασμάτων, τὸν κομψὸ καὶ πνευματώδη διάλογο τῶν πράγματι καλλιεργημένων θεατρικῶν κατασκευῶν, τοὺς ἀπλοὺς ἀλλὰ περίφημο σχεδιασμένους τύπους ἐνὸς κάποιου ἀστικοῦ περιβάλλοντος, δὲν μπορεῖ διότι ἔχει αὐτὰ ὅλα τὰ προσόντα νὰ εἶνε ἔργον τέχνης; Πρέπει καλὰ καὶ σῶναι ἐνεκα τῶν προσόντων αὐτῶν νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς χαριτωμένον μὲν, ὡς «τίποτε» ὅμως πάντως; Ὁμολογῶ ὅτι δὲν καταλαβαίνω...

Σέβομαι ὅλες τίς γνώμες. Καὶ δὲν πρόκειται νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι τὸ «Ἀνοιξιὰτικο Ρωμάντζο» εἶνε ἀριστούργημα. Ἀπ' αὐτοῦ ὅμως ἴσαμε τὸ «τίποτα» — ἔστω καὶ τίποτα... χαριτωμένο — εἶνε ἀπόστασις τεραστία καὶ αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν τούλάχιστον ὁ ὑπογράφων τὸ παρὸν δὲν νομίζει πῶς μπορεῖ καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ὑπερβῆ.

Τὸ «Ἀνοιξιὰτικο Ρωμάντζο» εἶνε μίαι κωμῶδιαι αἰσθηματικὴ πραγματικὰ χαριτωμένη, γεμάτη ἀνθρώπινη καλωσύνη καὶ αἰσιόδοξη ἀντίληψι τῆς ζωῆς. Καὶ ἀληθινὰ—ὅπως σ' ἕνα συντομώτατο σημείωμα του λέγει στὸ πρόγραμμα ὁ μεταφράσας (γενικῶς καλὰ ἄλλως τε) τὸ ἔργον κ. Στ. Σπηλιωτόπουλος — ἡ ρωμαντικὴ διάθε-

σις πού τὸ διαπνέει, τὸ λεπτὸ αἰσθημα πού τὸ χρωματίζει, τὸ πλουτίζουν μὲ πρόσθετα θέλγητρα καὶ προκαλοῦν ἐκεῖνο τὸ αἶσθημα πού ἐγγίζει τὴ συγκίνησι, χωρὶς τὴν ὁποία τὸ γέλιο, ὅσο κι' ἂν εἶνε πηγαῖο καὶ ἀκατάσχετο εἶνε στὸ βάθος κάπως θλιβερό.

Ἡ «Ροζίτα» (κ. Κατερίνα Ἀνδρεάδη) τὸ χαριτωμένο, αἰσθηματικὸ ἀλλὰ νευρικὸ, αὐθορμητικὸ, ρομαντικὸ κορίτσι, ἡ ἀμίμητη γιαγιά (Χρηστίνα Καλογερίκου), ἐκτακτὴ μὲ τὴ θυμοσοφία τῆς ἀγαθῆς καὶ πολυπειρῆς γυναίκας πού ἀγάπησε καὶ παντρεύτηκε τρεῖς ἄνδρες, χήρα καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς γυναῖκα 100 τοῖς % αἰσθαντικὴ, σύζυγος πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη καὶ ἀγαπῶσα «ἕνας ἄγγελος καθισμένος δίπλα στὸ τζάκι», ἀλλὰ γνωρίζουσα πότε πρέπει νὰ λιποθυμᾷ, ὅτι εἶνε ἀνάγκη ἡ γυναῖκα νὰ «ἐκδικῆται τὸν ἀφέντη της», τὸν σύζυγον... θασανίζουσα αὐτὸν ὅσον πρέπει καὶ ὅταν πρέπη. Ἡ γρηᾷ ὑπηρέτρια, πού εἶνε μέλος τῆς φαμίλιας θελκτικὰ ἀνυπόφορη καὶ συγκινητικὰ ἀφωσιωμένη (Ἀνθὴ Μηλιάδη). Ὁ Ἄγνωστος (κ. Ἀποστολίδης) πού ἕνα βράδυ μπαίνει ἀπὸ τὸ παράθυρο στὸ σπίτι γιὰ νὰ συναντήσῃ τὴ μικρὴ καὶ νὰ τὴν ἀγαπήσῃ ἕως τὸ γάμο, τὰ τρία ἀδελφία τῆς Ροζίτας (Μορίδης, Φαρμάκης, Κρίτας) ἡ δακτυλογράφος (Ξανθάκη) καὶ ἡ χορεύτρια Μπαλαγκουέρα (Λώρη), εἶνε τύποι πού κι' ὡς ἐπεισοδιακοὶ ἀκόμα ρόλοι μέσα στὸ ἔργον, ὅσοι ὡς τέτοιοι εἰσέρχονται, εἶνε σκίτσαρισμένοι περίφημα. Ἡ ἀν-

τίθεσις μεταξὺ τῶν ἰδεῶν τῶν παλαιῶν τῆς ὠμορφῆς χαϊδεμένης, μορφωμένης κοπέλλας πού εἶνε σήμερα 80 χρόνων γιὰγιά καὶ τῶν ἰδεῶν τῆς ἐξ ἴσου σχεδὸν μὲ αὐτὴν γρηᾷ ἀλλὰ γυναίκας τοῦ λαοῦ καὶ ὑπηρέτριας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς νέας ἐγγονῆς ἀφ' ἑτέρου, δίδει ἀφορμὴν σὲ πνευματώδεις παρατηρήσεις τῆς γερόντισσας πού κάνουν τὸ γέλιο πηγαῖο νὰ συγκλονίζῃ τὴ σάλλα ἐνῶ σύγχρονα μιὰ λεπτὴ συγκίνησι γεμίζει τὴν ψυχὴ τοῦ θεατοῦ κέφι καὶ καλωσύνη.

Ἡ κυρία Ἀνδρεάδη ὑπῆρξε ἀμίμητη καὶ ὁ κ. Ἀποστολίδης δίπλα τῆς τὸ ἴδιο.

Ἡ κυρία Καλογερίκου ἐγνώρισε μὲ τὸν τρόπο κατὰ τὸν ὁποῖον, ἡ δόκιμος καὶ παλαιὰ αὐτὴ καλλιτέχνις ἀπέδωκε τὸ ρόλο τῆς γιγαῆς, δικαιοτάτη ὄσω καὶ μεγάλῃ ἐπιτυχία. Πολὺ καλοὶ ἐπίσης στοὺς μικροὺς τῶν ρόλους καὶ ἡ κυρία Μηλιάδη ὡς γρηᾷ ὑπηρέτρια καὶ αἱ κυρίαί Ξανθάκη, Λώρη καὶ οἱ κ. κ. Μορίδης, Κρίτας, Φαρμάκης, Ζωγράφος, Ντίνος. Αἱ μακέττες τῶν σκηνικῶν τοῦ κ. Ζωγράφου ἐπιτυχεῖς. Τὸ ἀνέβασμα ἄψογο.

ΠΟΛ. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗΣ